

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๕๕

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคหน้าไทย

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคหน้าไทย สรุปเป็นใจความได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคหน้าไทย เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคหน้าไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคหน้าไทย จำนวน ๓ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรค สาขาละ ๕ คน คือ ลำดับที่ ๑ สาขาพรรคจังหวัดชัยภูมิ ลำดับที่ ๒ สาขาพรรคกรุงเทพมหานคร ลำดับที่ ๓ สาขาพรรคจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบฐานข้อมูลสมาชิก พรรคการเมืองที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเก็บไว้ ปรากฏว่า กรรมการสาขาพรรคหน้าไทย ๘ คน เป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย ทางนายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ (๑) หัวหน้าพรรคหน้าไทย ตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกพรรคหน้าไทยครบถ้วน ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ พรรคหน้าไทยหรือไม่ แต่พรรคหน้าไทยไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบ (๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์ สอบสวนข้อเท็จจริงว่าใน การจัดตั้งสาขาพรรคหน้าไทยมีการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค โดยมีสมาชิก เข้าประชุมครบองค์ประชุมตามข้อบังคับและลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง หรือไม่ และ (๓) ขอความอนุเคราะห์ให้พรรคไทยรักไทยตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวยังคงเป็นสมาชิก พรรคไทยรักไทยอยู่หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร รายงานว่าได้สอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคหน้าไทยลำดับที่ ๒ จำนวน ๗ คน โดยให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าได้ เข้าประชุมดังกล่าวและการประชุมดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหน้าไทยและได้ลง ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ รายงานว่า ได้สอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคหน้าไทย ลำดับที่ ๑ จำนวน ๗ คน โดยให้

ถ้อยคำสอดคล้องกันว่ามีสมาชิกพรรคนำไทยเข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคถูกต้องตามข้อบังคับพรรคนำไทยและได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบูรณ์รายงานว่า ได้สอบปากคำ นายประสิทธิ์ ศุภสาร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรคนำไทยลำดับที่ ๓ โดยให้ถ้อยคำว่าไม่มีการประชุมใหญ่สาขาพรรค เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค แต่เป็นการคัดเลือกกันเองของผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกพรรคนำไทย ส่วนรายชื่อผู้ที่ปรากฏในรายงานการประชุมใหญ่สาขาพรรคนั้น เป็นบุคคลที่สมัครเป็นสมาชิกพรรคนำไทยและได้ลงลายมือชื่อจริงแต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ผู้ที่เป็นกรรมการสาขาพรรคนำไปให้ลงลายมือชื่อที่บ้าน

พรรคไทยรักไทยโดยรองเลขาธิการพรรค แจ้งว่ากรรมการสาขาพรรคนำไทย ๘ คน ดังกล่าวยังเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทะเบียนรับ-ส่งหนังสือของสำนักงานแล้วไม่ปรากฏเอกสารของพรรคนำไทย เกี่ยวกับรายงานจำนวนสมาชิกพรรค และการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมแต่อย่างใด

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงเห็นว่า พรรคนำไทยไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคนำไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคนำไทย

เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคนำไทยทราบเพื่อยื่นคำชี้แจง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ พรรคนำไทยได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อครบ ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแล้ว ทางพรรคนำไทยก็มิได้ชี้แจงแต่ประการใด

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พรรคนำไทยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า หลังจากครบระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคนำไทยไม่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าได้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด จึงถือว่าพรรคนำไทยไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปดังกล่าว ส่วนการจัดตั้งสาขาพรรคนั้น พรรคนำไทยแจ้งแต่เพียงว่าได้จัดตั้งสาขาพรรค ๓ สาขา ยังขาดอีกหนึ่งสาขา คือภาคใต้ จึงจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงเป็นเหตุเพียงพอให้ยุบพรรคนำไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ส่วนการจัดตั้งสาขาพรรค ๓ สาขาดังกล่าว พรรคนำไทยได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคนำไทยหรือไม่นั้น จึงไม่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พรรคนำไทยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคนำไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงเห็นควรให้มีคำสั่งยุบพรรคนำไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ